

Giganci Nauki

<https://gigancinauki.pl/gn/biogramy/83105,Babinski-Aleksander.html>
2022-10-05, 00:11

Babiński Aleksander

BABIŃSKI Aleksander (1823, Zwierzyniec – 31 I 1899, Paryż), inżynier górniczy, geolog. Ojciec Henryka oraz Józefa.

Miał uczestniczyć w powstaniu wielkopolskim 1848, w czasie którego zginął jego ojciec. W 1849 podjął studia w École de Mines w Paryżu, co zapewniło mu stabilizację zawodową. Mimo to w czasie powstania styczniowego 1863 dotarł do Krakowa, gdzie zajmował się konspiracyjnie organizacją przerzutu broni do Kongresówki. Uczestniczył jako kartograf w wojnie francusko-niemieckiej 1870–71, a później w Komunie Paryskiej, za co był więziony i w konsekwencji opuścił Francję, udając się do Ameryki Południowej.

Stosunkowo niewiele danych zachowało się o pracy B. w drugim i trzecim ćwierćwieczu XIX stulecia. Zapewne był zatrudniony w służbie państwowej, skoro w 1867 otrzymał medal na wystawie światowej w Paryżu za mapę hydrograficzną departamentu Sekwany. Do Peru wyjechał w 1874, wskutek zabiegów E.J. Habicha, organizatora państwowej służby inżynieryjnej w tym kraju. Być może okresowo wykładał w Escuela de Construcciones Civiles y de Minas del Perú w Limie, choć głównie był terenowym inżynierem i geologiem. W Peru pracował przez 12 lat, pozostawiając po sobie wdzięczną pamięć, udokumentowaną rzeźbą na pomniku Habicha w Limie (1914).

W Ameryce Południowej sporządzał mapy geologiczne i kopalniane w peruwiańskich departamentach: Amazonas, Arequipa, Cajamarca, Ica, Libertad, Punta, a także Tarapaca (dziś w Chile). Niektóre wyniki prac ogłaszał w Peru, a prawdopodobnie także we Francji. Wśród nich m.in. *Informe sobre el Cerro de Pasco, presentado à la Junta Central de Ingenieros* z mapami geologiczną i geograficzną w skali 1:400 000 (1876). W tymże roku przedstawił Radzie Centralnej Inżynierów projekt osuszenia porzuconych kopalń

srebra w Cerro de Pasco. Wykonywał także ekspertyzy obszarów budowy linii kolejowych, odkrywając przy sposobności różne kopaliny, w tym węgiel kamienny.

W wydawanym w Limie dzienniku „El Comercio” przedstawiono następujący opis dokonań B. w Peru (jego polski przekład zamieścił „Kurier Polski w Paryżu” 1887, nr 80):

„Od chwili swego przybycia do Peru, zajął się badaniem kraju pod względem geologicznym i bogactw górniczych. [...]

Najdokładniej zbadał i opisał w dep. Cajamarca niezmiernie bogaty okręg mineralny Hualgayre; w dep. Libertad i Chilete kopalnie węgla w Otuzio; w dep. Amazonas ziemie złotodajne Chuquibamba na brzegach rzeki Marañón; w dep. Anacha pokłady węglowe Chimbote na całej przestrzeni Santa, kopalnie srebra w Ticapampa, kopalnie złota w Chuquicara i cały ten obwód, który obejmuje okręgi górnicze l’Urcon, Tarna i ten, który jest położony pomiędzy Pallasca i brzegami rzeki Santa; w dep. Funiu bogate kopalnie w Pasco i Yauli; w dep. Lima okręg górniczy Huarochiri; w dep. Ica kopalnie miedzi eksploatowane przez kompanie Canza i Tingue; w dep. Arequipa bogaty okręg Caylloma, kopalnie w Luicha, Orcopampa, Huayllura, Palmadera aż po Cotahuasi, z których jedne są srebrne, drugie złote, kopalnie węgla w Sunbay, ziemie złotodajne w Chata, ziemie srebrodajne pomiędzy Arequipa i Puno; w dep. Puno kopalnie srebra w Poto, Pomasi i w Paratamo, kopalnie srebra w Pataquena i w San-Antonio.

Rezultatem tych badań, sumiennie i dokładnie prowadzonych, są mapy górnicze i plany szczegółowe kopalń. Najwięcej zasługują na uwagę mapy okręgu Cerro de Pasco i dep. Arequipa, która obejmuje część dep. Puno.

Nie możemy także pominąć milczeniem sprostowań i poprawek, jakie poczynił w mapach dep. Tarapacá [...] należy wymienić jeszcze mapę dep. Chilete, na której dokładnie zaznaczył wszystkie miejsca nadające się do eksploatacji górniczej”.

Do Paryża odpłynął 22 I 1887. Nie dysponujemy danymi o

jego pracach w ostatnim dwunastoleciu życia, choć – być może – mieszkając z synami spisywał swoje spostrzeżenia z pobytu w Ameryce. Z pewnością jedną z map geograficznych Peru w skali 1:400 ofiarował W. Klugerowi, który ją przywiózł do Krakowa.

SPPT (B. Orłowski); Słabczyńscy.

Encyklopedia polskiej emigracji (D. Bartkowiak); B. Orłowski:
Osiągnięcia inżynierskie Wielkiej Emigracji, Warszawa 1992;
KHNiT 1975, nr 2 (S. Bratkowski).

Zbigniew Wójcik

[Poprzedni](#)
[Następny](#)